

Parkinsonovou chorobou trpí tisíce Čechů. Vyléčit se nedá, mírnit lze některé příznaky

9.4.2026 - Viktorie Plívová | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Parkinsonova choroba je druhé nejrychleji rostoucí neurodegenerativní onemocnění hned po Alzheimerově nemoci. Postihuje spíše lidi nad 50 let a způsobuje třes, zpomalení pohybů, svalovou ztuhlost i problémy s rovnováhou a zásadně zasahuje do každodenního života pacientů i jejich blízkých. S touto nemocí se vloni léčilo přes 16 tisíc klientů VZP. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne Parkinsonovy choroby (11. 4.).

Patrně nejznámějším příznakem Parkinsonovy choroby je třes rukou, případně nohou a jiných částí těla a nemoc se projevuje i nadměrnou a často bolestivou ztuhlostí a také zpomalením pohybu. Pacient může mít problém udělat sebemenší krok nebo malý pohyb horními končetinami.

Včasné odhalení příznaků je klíčové, protože moderní terapie a specializovaná péče mohou zpomalit průběh onemocnění a pomoci pacientům udržet aktivní způsob života. „Onemocnění se zpravidla objevuje po 50. roce života, může však postihnout i mladší lidi, právě u nich je potvrzena souvislost s mutacemi genů. Muže onemocnění postihuje o něco častěji než ženy,“ říká **Miroslav Jankůj**, pověřený náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči, a dodává: „Za léčbu Parkinsonovy choroby vydala VZP za posledních 10 let přes 4 miliardy korun a průměrné náklady na jednoho klienta s touto vážnou nemocí se zvýšily o téměř 60 procent.“ S Parkinsonovou nemocí se vloni léčilo 16 600 klientů VZP a celkové náklady činily 625 milionů korun.

Průběh Parkinsonovy choroby

Parkinsonova nemoc je stále nevléčitelné neurodegenerativní onemocnění, ale existují způsoby, jak zmírnit příznaky či je odstranit. „Léčbu je výhodné zahájit hned při stanovení diagnózy. V počáteční fázi se jedná o farmakoterapii, ta zmírní příznaky, ale nemůže zabránit dalšímu vývoji nemoci a zhoršování stavu pacienta. Léčba je zaměřena nejen na poruchy pohyblivosti a třes, ale také nemotorické příznaky (úzkosti, depresi, apatii). V dalších fázích nemoci se přistupuje k pokročilým léčebným postupům. Už přes 20 let k operační metodě léčby, hluboké mozkové stimulace, která spočívá v trvalé elektrické stimulaci vybraných jader v hloubi mozku,“ říká **Marek Baláz**, primář I. neurologické kliniky Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně, a dodává: „Další variantou je léčba pomocí pumpových systémů pro pacienty, kteří mají už vážné problémy s pohybem a nejsou vhodní pro hlubokou mozkovou stimulaci.“ Součástí terapie všech stádií Parkinsonovy choroby je vždy také pohybová aktivita, rehabilitace a cvičení, které může pomáhat tlumit příznaky nemoci. Právě intenzivní fyzickou aktivitou je možné průběh Parkinsonovy nemoci výrazně ovlivnit až zpomalit.

Jak uvádí společnost Parkinson Help, na vzniku Parkinsonovy nemoci neneseme nemocná osoba žádnou vinu. Příčinou této vážné nemoci není ani životní styl, druh práce nebo strava. Příčinou je ubývání nervových buněk v části mozku nazvané černá substance. Mají na starosti produkci dopaminu, hormonu stimulace a odměn, který zároveň funguje jako přenašeč, tedy látka zajišťující přenos signálů mezi nervovými buňkami. Nemoc se začne projevovat při úbytku 60–80 % dopaminu. Mozek sice ví, že má udělat nějaký pohyb, ale chybí možnost, jak tuto informaci přenést například do dolních nebo horních končetin.

Průběh Parkinsonovy choroby je individuální, avšak u většiny pacientů dochází k postupnému zhoršování schopnosti ovládat vlastní pohyby. Onemocnění se obvykle rozvíjí pozvolna a první potíže

mohou být nenápadné. Odborníci rozlišují různá stadia nemoci, která jsou spojena s postupně přibývajícím omezením.

Typickými projevy jsou postupně narůstající svalová ztuhlost, zpomalení pohybů a charakteristický klidový třes prstů ruky. Zpočátku jde o drobné obtíže při koordinaci pohybů, které však mohou přerůst v omezení běžných denních činností. Pacienti mívají také problémy s komunikací, artikulací či psaním, což se může negativně odrazit na jejich psychickém stavu. Časté jsou pocity izolace nebo rozvoj depresí.

Při podezření na Parkinsonovu nemoc u sebe nebo u blízké osoby je vhodné nejprve kontaktovat praktického lékaře. Diagnostiku i následnou léčbu následně zajišťuje neurolog, kam může praktický lékař pacienta odeslat.

Motorické příznaky Parkinsonovy choroby:

- **Třes v klidu:** nejčastěji rukou, později i nohou či brady
- **Bradykineze:** zpomalení pohybu
- **Svalová ztuhlost**
- **Poruchy rovnováhy a držení těla**
- **Změny chůze:** drobné krůčky, „šouravá“ chůze, obtížné zahájení pohybu
- **Změny v mimice:** „maskovitý“ obličej

Mezi **nemotorické příznaky** patří psychické obtíže, jako je deprese, úzkost a podrážděnost, stejně jako kognitivní poruchy zahrnující zhoršenou schopnost soustředění, problémy s myšlením, pamětí, či dokonce rozvoj demence. Časté jsou také poruchy spánku, například nespavost, nadměrná denní spavost, mluvení a pohyb ve spánku nebo syndrom neklidných nohou.

Viktorie Plívová

tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/parkinsonovou-chorobou-trpi-tisice-cechu-vylecit-se-neda-mirnit-lze-nektere-priznaky>